

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פשי"ר 32333-11-09 גלזר ואח' נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת עינת רביד

צילה גלזר- חייבת

מבקשים

נגד

1. כונס נכסים רשמי תל אביב
2. עו"ד אורן הראל, נאמן

משיבים

חקיקה שאוזכרה:

פקודת הנזיקין [נוסח חדש]: סעי' 21, 22
 פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תשי"ם-1980: סעי' 85, 86, 86א, 111
 חוק המחאת חיובים, תשכ"ט-1969: סעי' 1(א)
 חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973: סעי' 5(א)(2)

החלטה בבקשות 48 ו-72

- שני נושאים עומדים להכרעה בהחלטה זו: האחד, סכום שתפקיד החייבת בקופת הכינוס כתנאי להפטר לאחר שקיבלה כספי פיצויים בתיק תאונת דרכים; והשני, זכותו של בעלה לשעבר, שגם הוא בהליך פשי"ר, ונושה של החייבת – בכספי פיצויים אלה מכוח סעיף בהסכם גירושין.
- החייבת, ילידת 1947, עברה תאונת דרכים ביום 13.10.02 (להלן: "התאונה") והגישה בשנת 2003 תביעה לפיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לה בתאונה בת.א. 1897/03 ו- ת.א. 1348/08 (להלן: "תיק הנזיקין").
- בעקבות התאונה ומצבה הבריאותי, החייבת נקלעה לחובות והגרוש שלה, שהיה אז בעלה, מר אברהם תמרי (להלן: "תמרי") שילם חובותיה בסך של 850,000 ₪. ביום 10.2.08 ניתן תוקף של פסק דין להסכם הגירושין שבין החייבת לתמרי (להלן: "הסכם הגירושין"). בהסכם הגירושין נקבע כי הכספים שאמורה החייבת לשלם לתמרי (סכומי החובות ששולמו על ידו) ישולמו מהכספים שהיא אמורה לקבל בגין תיק הנזיקין.
- ביום 15.2.10 ניתן צו כינוס בעניינה של החייבת, והיא הוכרזה כפושטת רגל ביום 28.11.10.
- ביום 10.6.10 הגיש תמרי תביעת חוב בתיק החייבת על סך של 962,103 ₪ בהסתמך על הסכם הגירושין.

6. תביעות החוב בעניין החייבת הוגשו על סך של 4,219,587 ₪, מתוכם תביעת חוב של תמרי על סך 962,103 ₪, כאמור; תביעת חתנה לשעבר על סך כ- 400,000 ₪ (בגין הלוואה שקיבלה ממנו); וכן תביעת בנק מזרחי על סך 1.1 מיליון ₪ ממנה נטען כי יש להפחית סך של כ- 420,000 ₪ ששולמו במימוש נכס בהוצל"פ.
7. ביום 11.4.11 ניתן צו כינוס גם בעניינו של תמרי. תיק פשי"ר תמרי מתנהל בבית משפט מחוזי מרכז (פשי"ר 12817-03-11) ועו"ד אורן הראל מונה למנהל מיוחד בתיק פשי"ר תמרי.
8. ביום 9.5.12 עו"ד אורן הראל התמנה כנאמן גם לנכסי החייבת (ראו פרוטוקול דיון בפני כב' השופט ברנר).
9. ביום 26.1.15 נתן בית המשפט למשפחה תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים לביטול הסכם הגירושין.
10. בדיון מיום 26.1.16 בהתחשב בכך שהחייבת מצויה בהליך כשבע שנים, בגילה של החייבת (68), בכך שהיא מתקיימת מקצבת זקנה, וסובלת מאחוז נכות גבוה כתוצאה מתאונת דרכים שעברה, ושבתה נפטרה מסרטן תוך כדי ההליך, ניתן לחייבת, בהסכמת כל הנוכחים בדיון, הפטר מותנה בתנאים הבאים: תשלום חוב פיגורים, תגיש דוחות לארבעה חודשים אחורה וכן כי כל סכום שייפסק בתיקי הניקין יועבר לקופת הכינוס וגורלו יקבע בהחלטה שתיתן בבית משפט של פשיטת רגל לאחר טענות הצדדים. מאותו מועד פטורה הייתה החייבת מהגשת דוחות ומתשלומים חודשיים.
11. ביום 14.2.16 ניתן פסק דינו של בית משפט המחוזי בתיק הניקין של החייבת (ת.א. 1897/03 ו- ת.א. 1348/08) ונפסקו לה פיצויים תולדת התאונה מיום 31.10.2002 בסך הכל 1,378,007 ₪. סכום הפיצויים במלואו הועבר לקופת הכינוס.
12. ביום 5.5.16 קבעתי לחייבת סך של 200,000 ₪ לצרכיה, אשר ישולמו לה מתוך הפיצויים. כמו כן שולם שכר טרחת עורכי דינה של החייבת בתיק הניקין (ראו החלטה מיום 18.5.16).
13. בדיונים מיום 27.6.16 ו- 30.6.16 טענו הצדדים לעניין גורל כספי פסק דין הניקין. לאחר מכן הוגשו השלמות בכתב ועמדת הכנ"ר.

גורל כספי הפיצויים בהליך הפשי"ר

עמדת החייבת

14. החייבת מסתמכת על פסק הדין בע"א 38/68 הנאמן בפשיטת רגל של ידידיה ראובן נ' ידידיה [ראובן, פ"ד כב\(2\) 141 \(להלן: "פס"ד ידידיה"\)](#) ועל פיו לטענתה סכומים שנפסקו בפסק דין בתביעת נזיקין הן אלו האישיים, כגון פיצוי בגין כאב וסבל, והן אלה הממוניים, פיצוי על הוצאות ממשיות כמו הוצאות רפואיות ואף הפסדי השתכרות לעבר ולעתיד אינם מוקנים לנאמן.
15. יחד עם זאת, הציעה המבקשת לצרכי הפטר כי סך שלא יעלה על 120,000 ₪ מסכום הפיצויים יועבר לקופת הכינוס (ראו סעיף 13 (א) לתגובת החייבת והנושה שהוגשה ביום 3.7.16). כמו כן היא מציינת את גילה ואת נסיבות חייה הקשות (מות בתה ממחלת הסרטן תוך כדי ההליך).

עמדת הנאמן והנושה בנק מזרחי

16. לטענתם, יש לבחון את פס"ד ידידיה בעיניים ביקורתיות, כפי שנעשה בפסיקה עדכנית של בתי המשפט המחוזיים תוך התייחסות לשינויים שהתחוללו בפסיקה האנגלית והאמריקאית (עליה הסתמך פס"ד ידידיה מלכתחילה) בנושא זה, בעיקר ככל שאמורים הדברים באבחנה שיש לבצע בין ראשי הנזק השונים, תוך הפניה לפס"ד בפשי"ר (חי) 569/05 נוח מיכאלוב נ' נוימן (1.10.14) (להלן: "פס"ד מיכאלוב") וכן לאבחנה בין מועד היווצרות החוב לפני התאונה או לאחריה, כפי שנדון בהחלטה בפשי"ר (ב"ש) 12625-12-11 מרעי נ' הכני"ר (21.5.13) (להלן: "החלטת מרעי") וכן בהחלטה בפס"ד בפשי"ר (ב"ש) 30868-11-15 אלקובי נ' הכני"ר (26.5.16) (להלן: "החלטת אלקובי").

17. לטענתם, אינם מבקשים להפוך את הלכת ידידיה, אלא שמכוח סמכותו של בית המשפט ניתן לקבוע תנאים בהפטרה של החייבת, כאשר התנאים ישקפו נתח משמעותי יותר מזה המוצע על ידי החייבת לנושה, במיוחד לאור היקף החובות במועד היווצרם ביחס לתאונה.

18. בתחשיב שנעשה בדיון נאמר שהחייבת קיבלה פיצוי בסך 66,170 ₪ בגין השתכרות עתידית. הוצע על ידי הנאמן כי מסכום זה ילקח לקופת הכינוס סך של 1000 ₪ למשך 36 חודשים נוספים. אשר להפסד השתכרות לעבר ממועד התאונה, אוקטובר 2002 ועד מועד פסק הדין (160 חודשים) נפסקו 782,747 ₪. החייבת נמצאת בהליך מפברואר 2010 דהיינו עד מועד פסק הדין עברו כ- 72 חודשים. החלק היחסי יעמוד על 352,224 ₪. לחילופין הוצע תחשיב נוסף אשר לקח בחשבון את שכר העבודה שנקבע לחייבת 9,000 ₪, ובהנחה שזו הייתה הכנסתה סבר שהייתה מחויבת ב- 1000 ₪ לחודש. החייבת שלמה במהלך השנים 200 ₪ לחודש ולכן נותר סך של 800 ₪ לחודש כפול 72 חודשים, סך כל 57,600 ₪ ולכך להוסיף חלק מן הפיצוי בגין הפסד השתכרות לעתיד כאמור, לפיכך ביקשו הנאמן והנושה בנק מזרחי כי בית המשפט יפסוק סך 96,000 וכן יוסיף סכום נוסף לפי שיקול דעתו על בסיס הסכומים הגבוהים שנפסקו לחייבת.

עמדת הכני"ר

19. בדיון ציינה ב"כ הכני"ר כי למרות הלכת ידידיה הרי כל מקרה נדון על פי נסיבותיו. לפיכך "בשים לב לסכום הגבוה הלא מבוטל שקיבלה החייבת ביחס לתביעות החוב שהוגשו בתיק, מן הראוי שחלק מהסכום כן יופנה לטובת נושי החייבת."

20. כן ציינה כי החייבת פוצתה על אובדן כושר השתכרותה בפסק הדין ויש להביא סכומים אלה בחשבון. לדעת ב"כ הכני"ר, הסכומים שציין הנאמן הם ראויים וגם היא מותרת לשיקול דעת בית המשפט הוספת סכום נוסף.

דיון והכרעה בסוגיית כספי הפיצויים

21. [סעיף 21 לפקודת הנוזיקין](#) קובע:

"על אף האמור ב**פקודת פשיטת רגל**, 1936, יכול פושט רגל להיות תובע ונתבע על עוולה, אך לא תוגש תובענה על עוולה לזכותם של נכסי פושט רגל או לחובתם; ואולם –

(1) הזכות לתבוע על עוולה שגרמה נזק ממון לנכסי פושט רגל תעבור לידי הנאמן או תמומש בידיו;"

22. [סעיף 85 לפקודת פשיטת הרגל](#) [נוסח חדש] קובע:

"נכסי פושט רגל יכללו, בכפוף להוראות סעיף 86 –

(1) כל נכס השייך לפושט הרגל, או המוקנה לו, בתחילת פשיטת הרגל, וכל נכס שירכוש, או שיוקנה לו, לפני הפטרו;"

23. בפס"ד ידידיה היו העובדות כדלקמן: התאונה אירעה ביום 12.12.1966, ביום 1.7.1967 הגיע להסכם פשרה עם חברת הביטוח לתשלום פיצויים בגין התאונה וביום 3.7.1967 ניתן צו כינוס לבקשתו (ראו עמ' 142 לפס"ד ידידיה). החייב ביקש לקבל לידיו את כל כספי הפיצויים ובית המשפט המחוזי נעתר לו. הנאמן והכנ"ר ערערו על ההחלטה. בית המשפט העליון קבע בראש ובראשונה בהסתמך על [סעיף 21 לפקודת הנוזיקין](#), "כי זכות תביעה על נזק שנגרם לגופו של פושט רגל היא זכות אישית שאינה עוברת לנאמן" ומפורט שם בהסתמך על הפסיקה האנגלית כי נזק לגוף, לשם טוב או לרגשותיו של פושט הרגל אינה עוברת לנאמן (עמ' 144 פס"ד ידידיה).

24. בהמשך נדרש בית המשפט לטענה כי "יש לפצל את זכות התביעה כך שלפחות מן הראוי להבדיל בין ראשי הנזק ולקבוע כי רק הסכום המגיע בגין כאב וסבל שייך לפושט הרגל, משום שנושים אינם צריכים להיבנות מסבלו כקרוב תאונה. אך הדין צריך להיות שונה לגבי שאר סעיפי הפיצוי שיש בהם הפסד ממון, כמו הוצאות ריפוי והפסד השתכרות. מה שהוציא פושט הרגל על הוצאות ריפוי הוציא מכספי הנושים, והפיצוי על אובדן כושר עבודה כמוהו כשכר שעליו הוא מפוצה. מה שכר זה שייך לנאמן מכוח סעיף 37 (א) [לפקודת פשיטת הרגל](#) (סעיף 85 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש] – ע.ר.) והנאמן היה צריך להקציב לו משם כסף מתאים למחייתו ולמחיית בני ביתו...כך הפיצוי על הפסד שכר צריך לעבור לנאמן לזכות הנושים; ואם אין לחייב אמצעי מחייה יבוא על סיפוקו על ידי הקצבה מתאימה..." (עמ' 144-145 לפס"ד).

25. בית המשפט העליון משיב כי למרות שהטענה אינה נטולת היגיון, הרי שנוסח [סעיף 21](#) קובע, שרק זכות תביעה לנזק ממון הועברה לנאמן ומכאן משמע שדמי נזק מכל סוג שהוא המגיעים בשל עוולה הגורמת נזק לגוף אינם עוברים לנאמן ונשארים בידי פושט-הרגל. פס"ד ידידיה מסתמך בעיקרו בעניין זה על ארבעה פסקי דין אנגלים: האחד משנת 1884, *Brunsdan v. Humphrey*, השני משנת 1920 *Wilson v. United counties bank, ltd*, השלישי משנת 1901 *Rose v. Buckett*, והרביעי משנת 1849 *Beckham v. Drake*.

26. בפס"ד מיכאלוב נדון פס"ד ידידיה, בדרך אגב ושלא לגופה של ההכרעה. פס"ד מיכאלוב עסק בתביעת פיצויים של התובע בנוזיקין, שהיה בהליך פשי"ר וכבר קיבל במועד פסק הדין הפטר מחובותיו בלא שסכום הפיצוי שיפסק לזכות החייב בהליך הנוזיקין נשמר במסגרת ההפטר לזכות הנושים. יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטת י. קראי גירון) בחן ופירט את ההתפתחויות שחלו בסוגייה זו בדין האנגלי והאמריקאי. בסעיף 58 ו-59 לפס"ד מיכאלוב, צוין כי בפסיקה האנגלית והאמריקאית, שהיוו הבסיס לפס"ד ידידיה חלו שינויים, כך שהוכר שם הצורך להבדיל בין ראשי הנזק השונים בגינם משולמים פיצויים בגין נזקי גוף לפושט רגל ונקבע כי פיצויים בגין הפסדי שכר או החזר הוצאות הינם פיצויים, אשר שולמו בגין נזק ממון וניתן להקנותם לקופת הכינוס. בית המשפט הפנה לפסק דין אגלי משנת 2004 **Kham v Tridemt Sale guards Limited** וכן לפסיקה משנות ה-80 וה-90 בארה"ב (ראו שם). בית המשפט קרא בפס"ד מיכאלוב לבחון צמצום ההלכה וכי יש מקום לראות תשלום המשולם לפושט רגל בגין הפסדי שכר בעבר ובעתיד כתשלום עבור נזק ממון שניתן להעבירו לקופת הכינוס. ערעור שהוגש על פסק הדין לבית המשפט העליון נסתיים בפשרה בהמלצת בית המשפט (ע"א 7644/14, 29.2.16).

27. החלטה שדנה בסוגיית זכות הנושים בפיצויים, שקיבל פושט רגל במסגרת תביעת בגין תאונת דרכים, היא ההחלטה בפשי"ר (י-ם) [57341-01-11 כלפון נ' כנ"ר](#) (31.10.12) ובה נדרש בית המשפט המחוזי מפי כב' השופט מוסק לשאלת גורל כספי פיצויים ששולמו כתשלום תכוף ועוד יושלמו בעתיד לחייב, שהיה במצב של "צמח" לאחר התאונה הקשה שעבר. המנהל המיוחד ביקש לקבל לקופת הכינוס סך של 60,000 ₪ מכספי התשלום התכוף, כתנאי להפטרו של החייב. בית המשפט בחן את פס"ד ידידיה וקבע כי מטרת ההוראות הסוציאליות שנקבעו ב**פקודת פשיטת הרגל בסעיפים 85, 86, 88א'**, [111](#) לפקודה, היא להבטיח את קיומו של החייב. במקרה שעמד בפניו מצא כב' השופט כרמי כי אין מקום לסטות מהכלל שנקבע בפס"ד ידידיה, משום שמדובר בכספים, שבנסיבות הקשות של התיק שבפניו, כל מטרתם היא לאפשר לחייב ולמשפחתו קיום מינימלי בכבוד. לפיכך נקבע כי תשלום הפיצויים ישולם כולו לחייב, אשר אף קיבל הפטר.

28. החלטה נוספת בהקשר זה היא החלטת מרעי מיום 21.5.13 בבית משפט מחוזי ב"ש, שבו אירעה לחייב תאונת דרכים ביום 20.12.96, צו כינוס ניתן בדצמבר 2011 ובסמוך הוגשה על ידי החייב בקשה לשחרר לידיו את כספי הפיצויים בגין תאונת הדרכים בסך 426,000 ₪ שנקבעו בהסכם פשרה בין החייב לחברת הביטוח ביום 31.10.06, 5 שנים קודם לצו הכינוס, והופקדו מייד בקופת בית המשפט בהיותם מעוקלים לטובת 3 נושים של החייב. בית המשפט, מפי כב' השופט חזק, ציין כי בהבדל מפסק הדין ידידיה, הרי במקרה שבפניו התאונה אירעה 15 שנה לפני שניתן צו הכינוס, בעוד שבמקרה ידידיה התאונה אירעה 7 חודשים לפני מתן צו הכינוס ולכן ניתן לאבחן ולומר, שמדובר בנסיבות שונות לחלוטין מפסק דין ידידיה, משום "שעלול להיווצר מצב שבו בפועל מימנו נושיו של החייב במשך 16 שנים את הוצאותיו של החייב שנגרמו בין היתר בגלל התאונה, וכיום יזכה החייב לכספי פיצויים והם יישארו נטולי כל זכות." יש לציין כי החייב באותו מקרה הסכים להותיר 10% מהסכום בקופת הכנ"ר וכך נפסק, כאשר בית המשפט הציע לחייב בסוף ההחלטה להותיר 70% מכספי הפיצויים בקופת הכנ"ר.

29. החלטה נוספת היא [פשי"ר \(ב"ש\) 21837-01-15](#) נאור בר גיל נ' המנהלת המיוחדת, עו"ד רות בר (13.4.16). באותו מקרה נפגע החייב בתאונת עבודה ביום 7.2.13 וביום 12.1.15 ניתן צו כינוס לבקשתו. בתאונת העבודה נגרמה לו נכות נטענת של 42%. החייב הגיע להסכם פשרה עם חברת הביטוח ולפיה נפסקו לו סך של 100,000 ₪ פיצויים ללא הבחנה בין ראשי הנזק. בפני בית המשפט הונחה בקשה לקבלת מחצית מן הכספים בשל הפיצוי בגין אובדן ההשתכרות, אשר מן הראוי כי הנושים יזכו לחלק ממנו. בית המשפט המחוזי בב"ש, מפי כב' השופט אקסלרד, קבע, כי אמנם פס"ד ידידיה שריר וקיים בהיותו פס"ד של בית המשפט העליון שלא שונה, אך יחד עם זאת, קבע כי הכלל הוא שיש להעמיד את כל פוטנציאל הפירעון של החייב לזכות נושיו, וביחד עם הכלל הנזיקי שלפיו יש להעמיד את החייב במצב בו היה אילו לא הפגיעה, הרי שהעובדה שהחייב קיבל פיצוי המפצה גם אובדן כושר ההשתכרות, מחייב התחשבות בכך בקביעת התשלום החודשי. לפיכך קבע כי אמנם הכספים ישוחררו לידי החייב במלואם, אך יש לעורר את שאלת התשלום החודשי שהושת על החייב ולכן על המנהלת המיוחדת והכנ"ר לבחון שאלה זו ולהגיש בקשה מתאימה.

30. החלטה נוספת בסוגיה זו, היא בעניין אלקובי, בבית המשפט המחוזי בב"ש, כב' השופט אקסלרד, שבו נפגע החייב בתאונת דרכים, שהוכרה כתאונת עבודה ביום 30.1.12, כאשר צו כינוס ניתן ביום 15.11.15. החייב הגיע להסכם עם חברת הביטוח לתשלום פיצויים בסך של 120,000 ₪, מתוכם 20,000 ₪ שולמו לבא כוחו כשכ"ט. החייב הציע להפקיד בקופת הכינוס לטובת נושיו סך של 20,000 ₪. בית המשפט חזר על עיקרי עמדתו בעניין בר גיל וקבע, כי הוא בוחן מחדש את צו התשלומים לאור הסכום שהתקבל במסגרת הפיצויים ודרש מן החייב לבצע הפקדה חד פעמית לקופת הכינוס לטובת נושיו בסכום של 20,000 ₪ שהוא 10% מסכום הפיצוי שהגיע לידי החייב. יש לציין כי החייב הסכים להפקדת סכום זה.

31. הרחבתי מעט בסקירת חלק מן הפסיקה המעודכנת שהובאה לידיעתי בנושא זה. אציין בקצרה כי לפסק הדין האנגלי שצוטט בפסק דין מיכאלוב (פסק דין KAM) ניתן להוסיף את פסק הדין **Ord v. Upton**, All ER, 193 (2000) אשר בחן האם פיצויים המגיעים לפושט רגל במקרה של פגיעה מרשלנות רפואית שייכים לקופת הנושים או שיוגדרו כ"פיצויים אישיים" ולכן שייכים לתובע. התובע Ord הוכרז כפושט רגל לפני התביעה כאשר אירוע הרשלנות ארע מספר שנים עובר להכרזתו כפושט רגל. השופט Aldous קבע, שהיות והפיצויים מורכבים מרכיבים אישיים (כדוג' כאב וסבל) ומרכיבים נכסיים (כדוג' כושר השתכרות עתידית) אזי ניתן להקנות את הרכיבים הנכסיים לקופת הנושים, אולם את הרכיבים האישיים של הפיצויים ישמור הנאמן בנאמנות לזכותו של התובע (פושט הרגל). כדברי השופט: " It follows that Mr. Ord should retain the right to the damages for pain and suffering and the right to the damages for the past and future earnings vested in the trustee" (עמ' 206 מול G-H). נראה אם כך כי באנגליה ניתן להפריד בין הרכיבים השונים של הפיצוי הנזיקי ובכך להקנות חלק ממנו, החלק שיש בו פיצוי ממוני, לזכות קופת הנושים. פסק דין זה צוטט בהמשך בפסיקה הבריטית, ראו: **McNulty v Khan v Trident Safeguards LTD** [2004] EWCA Civ 624, at 633 ;

Orthet LTD v ; Revenue and Customs Commissioners [2012] STC 2110 at 2118

.Hayes v Butters [2014] EWHC 4557 at 4561 ; Vince-Cain [2004] IRLR 857 at 866

32. לפיכך, בהביאי בחשבון את פסק דין ידידיה, נראה כי ניתן ללכת בדרכי חברי בבתי המשפט המחוזיים במובן זה, שניתן לאבחן את פסק דין ידידיה מהמקרה שבפני. כפי שהוזכר, התאונה במקרה ידידיה הייתה כשבעה חודשים לפני כניסתו של החייב להליך פשיטת הרגל, מכאן שניתן להניח כי חובות הנושים נוצרו זמן רב לפני כן. לא כך הדבר במקרה זה שבפני. התאונה אירעה בשנת 2002 וצו הכינוס ניתן לבקשת החייבת רק בשנת 2009. מכאן שבמשך כל אותן שבע שנים שבהם החייבת חדלה לעבוד בעסקיה, בשל תאונת הדרכים, ונוקקה לסיוע, הכסף שעמד לרשותה היה מכספי הנושים. לעניין זה ניתן ללמוד מהתצהיר שהגישה בפתיחת ההליך, מיום 25.11.09, ובו היא מציינת: "הסתבכותי בחובות נבעה בתום לב בעקבות תאונות דרכים שעברתי שהביאו לקריסתן הכלכלית של שתי חנויות פרחים שניהלתי... ביום 31.10.02 עברתי תאונת דרכים נוספת, ותאונה זו חיסלה אותי פיסית, מנטלית ובעיקר כלכלית... יצאתי לחלוטין ממעגל העבודה... הבלגן היה נורא... מנהל סניף הבנק בו קיבלתי אשראי בשני חשבונות היה חברו הטוב של רואה החשבון שניהל אז את הפעילות של החנויות והזרים לעסק לבקשת רואה החשבון סכומי כסף ללא הגבלה... מצב חשבונות הבנק נהיה ממש גרוע ומנהל הסניף ביקש לשעבד נכס לבטחון...". בהמשך מתואר כיצד תמרי, שהיה אז בעלה, שיעבד נכס שלו להבטחת הלוואות בנק המזרחי, ובנוסף חתנה לשעבר, שגם הוא הגיש תביעת חוב, נתן לה סכום של 375,000 ₪.

33. מתיאורה של החייבת עצמה עולה כי כל החובות שבהם הסתבכה נבעו מהתאונה שגרמה לחוסר יכולתה לתפקד ומכאן להתדרדרות וסגירת חנויות הפרחים שהפעילה ומהם עיקר פרנסתה. היא עצמה מתארת שקיבלה את הסכומים מהבנק להפעלת החנויות לאחר התאונה, וכך מבעלה ומחתנה סכומים למחייה.

34. מכאן שמדובר במקרה מובהק שבו הנושים מימנו את החייבת בתקופה שלאחר התאונה וכעת

35. בהגיע כספי הפיצוי בוודאי שיש לומר שהם זכאים להיפרע ולו חלקית בעזרת כספים אלה.

דרך

36. אחרת היא לומר, שהחייבת תשלם סכום מסוים כתנאי להפטר, שהרי החייבת נמצאת בשלב של הפטר מותנה, המותנה בגורל הסכומים שיפסקו לזכותה בתיק הפיצויים.

37. לפיכך, והואיל והחייבת הסכימה לתשלום סך של 120,000 ₪ (ראו סעיף 13(א) לתגובת החייבת והנושה מיום 3.7.16), והנאמן הותיר לשיקול דעתי תוספת של מעל 96,000 ₪, הרי שבנסיבות העניין, אני קובעת כי הסכום שלו הסכימה החייבת הוא הסכום שיופחת מסכום הפיצויים כתנאי להפטר.

זכותו של תמרי (בפש"ר) כלפי החייבת

38. הנאמן לנכסי תמרי, שהוא כאמור גם הנאמן לנכסי החייבת, טוען שיש להותיר בקופת הכינוס סך של 450,000 ₪ מתוך סכום הפיצויים ולא להעבירם לידי החייבת עד שיוכרע גורל הסכום וזאת בהסתמך על מעמדו של תמרי כנושה מובטח (ראו סעיף 20 לטיעונו בעמ' 16 לפרוטוקול מיום 30.6.16).
39. החייבת ותמרי היו נשואים. בין החייבת לתמרי נחתם הסכם גירושין, אשר קיבל תוקף ביום 19.2.08, ובו הוסכם כי הכספים אותם אמורה החייבת לשלם לתמרי מכוח ההסכם ישולמו מהכספים אותם תקבל החייבת בתביעת הנזיקין בבית המשפט המחוזי.
40. תמרי נמצא גם הוא בהליך פשי"ר וקודם להיכנסו להליך הפשי"ר, הגיש תביעת חוב בתיק החייבת על סך 962,103 ₪ בהסתמך על הסכם הגירושין.
41. טענות הצדדים בעניין זה יובאו בתמצית להלן.

טענות הנאמן

42. הנאמן טוען בהקשר זה כנאמן לנכסי תמרי, ובכובעו זה טוען, כי יש להכיר בתמרי במעמד של נושה בעל המחאת זכות על דרך השעבוד.
43. הנאמן הפנה לע"א [456/71 מטילדה ושלמה פילוסוף נ' מדינת ישראל ואח'](#) (להלן: "פסד פילוסוף") וכן לפשי"ר [25819-05-12 רוזנרוט נ' הכנ"ר](#) (להלן: "החלטת רוזנרוט").
44. הנאמן טען כי על פי [סעיף 1\(א\) לחוק המחאת חובים](#), תשכ"ט-1969 המחאת החייבת את זכותה העתידית בכספי הפיצויים וויתרה על הגנותיה.

טענות החייבת

45. לטענתה מדובר בנושה שמעמדו לכל היותר כנושה בדין רגיל ואין להשוות בין זכאות לכספי פנסיה, כפי שהדבר בהחלטת רוזנרוט, אשר שייכים לשני בני הזוג ומתאזנים במסגרת גירושין לכספי פיצויים בגין נזקי גוף.

עמדת הכנ"ר

46. הכנ"ר סבר שדין הבקשה להידחות וזאת משום שכלל לא מדובר בהמחאת זכות ולכן אין בסיס לטענת הנאמן בעניין ה.

הכרעה בשאלת מעמד הנושה תמרי

47. בסעיף 8 להסכם הגירושין נקבע: "הצדדים מסכימים כי מהפיצויים שצד ב' אמורה לקבל בתביעתה הנ"ל בבית המשפט המחוזי בתל אביב, ישולם כל תשלומי צד א' לפי סעי' 5-5.7 הנ"ל."
48. טוען הנאמן, כי זהו ניסוח של "המחאה" של הפיצויים לתמרי. לטעמי, לא כך הוא ואין בפנינו ניסוח של המחאת זכות. כל שנאמר הוא, שהיה ותקבל החייבת סכום פיצויים בגין תביעתה, ישולמו בעזרת הפיצויים התשלומים ששילם בעבורה תמרי. זהו נוסח של זכות חוזית בלבד ואיני מוצאת בנוסח זה המחאת זכות. שתי המילים הראשונות בסעיף הן: "הצדדים מסכימים"

ולא נאמר כי החייבת ממחה את זכותה או ניסוח בדומה לכך. עוד נאמר כי ההסכמה היא, שמכספי הפיצויים שהחייבת "אמורה לקבל", כלומר היא מקבלת את הסכום והוא לא הומחה לידי תמרי. מכאן שהנוסח תומך בכך שמדובר בחובה חוזית שהוטלה על החייבת לשלם לתמרי תשלומים, כפי שסוכם ביניהם, כאשר תקבל את כספי הפיצויים ואינו תומך בפרשנות הנאמן, כי לתמרי כבר הוקנתה הזכות בכספי הפיצויים במעמד ההסכם בדרך של המחאה.

49. לכך יש להוסיף שכידוע אין אפשרות להמחות זכות תביעה בנוזיקין, ראו [סעיף 22 לפקודת הנוזיקין](#). אמנם הפסיקה אפשרה המחאת פירות הזכות (ראו למשל [ע"א 5251/10 יעקב כספי בע"מ נ' Banco Bilbao Vizcaya](#) (6.1.13)), אולם עצם האיסור שבדין מהווה מחסום נוסף על המחאה במקרה כזה, ונראה כי נדרש ניסוח ברור יותר להמחאת תביעת נוזיקין או פירותיה.

50. לכך יש להוסיף כי בשלב החתימה על ההסכם כלל לא ברור היה אם החייבת תקבל פיצויים ולא הייתה כל יכולת לדעת מראש מה יהיה הסכום שיתקבל, ולכן הנוסח הוא "אמורה לקבל" בלבד.

51. אשר לפסק הדין בעניין פילוסוף אליו הפנה הנאמן, הרי שקריאת פסק הדין מצביעה על כך שהנוסח שהוסכם בין הצדדים שם (אשר קיבל תוקף של פסק דין) היה שונה לחלוטין. שם נדון פסק דין שניתן לחובת החייבים, ואשר בהסכמה, הוצאתו לפועל עוכבה למשך שנתיים או עד לקבלת פסק דין פיצויים שהגישו החייבים שם, לפי המוקדם. עוד נקבע כי הנושים רשאים להטיל "עיקול בגובה פסק-דין זה על זכות הפיצויים בתביעת הנוזיקין הנ"ל", וכן נקבע במפורש כי "הנתבעים מסכימים למטרת הוצאה-לפועל כי התשלום הראשון מסך הפיצויים הנ"ל יוקדש לכיסוי פסק-דין זה כמלואו." (ההדגשה הוספה- ע.ר.). מן ההסדר שנקבע במקרה פילוסוף, דהיינו עיקול שהוטל בתיק הנוזיקין ביחד עם ההסכמה כי מדובר בתשלום ראשון מסך הפיצויים אכן תומך בכך שמדובר היה בהמחאה ממש. במקרה שבפני אין כל ניסוח שכזה ואף לא דומה לכך.

52. עוד נוסף כי על פי הפסיקה יש לפרש באופן מצומצם המחאות שכאלה על מנת שלא לפגוע במסה העומדת לחלוקה בין הנושים, כך שתחולק באופן שוויוני (ראו [ע"א 5578/93 ראובן נדב נ' סרגובי, פ"ד מט\(2\) 459](#)). נזכיר כי ככל שמדובר היה בהמחאה בנסיבות שבהן היא נערכה, כלומר כשהחייבת כבר במצב כלכלי קשה מזה שנים (מאז התאונה) הרי שניתן לראות בכך "העדפה פסולה", אשר הנאמן לנכסי החייבת רשאי להתנגד לה.

53. לכל האמור לעיל יש להוסיף כי הסכם הגירושין בוטל בפסק דין ביום 26.1.15 וזאת בעקבות פטירת בתם של החייבת ותמרי, אשר לטענתם, לפני מותה ביקשה מהם לשוב ולחיות יחד במשק בית משותף. ראיתי את טענות הנאמן, כי הביטול נעשה ללא קבלת אישור בית המשפט של הפשי"ר, ולכן אין לו נפקות, אולם נראה כי גם אם היה הנאמן לנכסי תמרי מתנגד לביטול ההסכם בתיק הפשי"ר של תמרי, הרי לא בהכרח הייתה מגיעה התנגדות שכזו מצד הנאמן לנכסי החייבת. לא זו אף זו, נראה כי הואיל וממילא בעניין שבדין האישי מדובר, ובנסיבות הטרגיות של מותה של הבת, ייתכן שבית משפט של הפשי"ר כלל לא היה מבטל את פסק דינו של בית המשפט למשפחה בשל אי קבלת הסכמה מראש, ולחילופין כלל לא מתערב לגופו.

54. טענה נוספת בפי הנאמן והיא כי סעיף 8 להסכם הגירושין מגבש את זכות תמרי לקבלת הכספים כבעלים במסגרת איזון נכסים. לצורך כך מפנה הנאמן לפסק הדין בעניין רוזנרוט. איני

יכולה להסכים עם פרשנות הנאמן לעניין זה, משום שבפסק דין בעניין רוזנרוט מדובר בנכסי פנסיה, שהם בגדר הנכסים שאותם מאזנים בין בני הזוג בהליך הפרידה, ואילו במקרה שבפני מדובר בפסק דין בעניין פיצויי נזיקין, שאינם בין הנכסים שבני הזוג מאזנים ביניהם, מכוח הדין. ולכן אין מקום ליצירת קונסטרוקציית "בעלות" מכוח הסכם הגירושין לגבי סכום פיצויים בנזיקין, שעתידי להתקבל מכוח פסק דין עתידי. לעניין זה מן הראוי להפנות [לסעיף 5\(א\)\(2\) לחוק יחסי ממון בין בני זוג](#), המחריג מן הזכות לאיזון, בין היתר, פיצוי שנפסק בשל נזק גוף.

55. לפיכך, אני קובעת בעניין זה, כי תמרי הוא נושה רגיל ואין לו כל זכות יתרה מכוח המחאה בכספי הפיצויים. מכאן שאין הצדקה להותיר סכום של 450,000 ₪ מכספי הפיצויים בקופת הכינוס.

סוף דבר

56. אני קובעת כי כל סכום כספי הפיצויים שנפסקו לחייבת בתיק הנזיקין והופקדו בקופת הכינוס על פי החלטתי מיום 26.1.16, בתוספת הפירות שנצברו עליהם מיום ההפקדה בקופת הכינוס ועד ליום התשלום, יועברו לידי החייבת, למעט סך של 120,000 ₪, אשר יוותרו בקופת הכינוס.
57. הסכום יועבר לידי החייבת, באמצעות ב"כ, בתוך 7 ימים מיום קבלת החלטה זו.
58. החייבת מקבלת בזאת הפטר מכל חובותיה.
59. פסיקתא להפטר תוגש לחתימתי על ידי ב"כ החייבת בתוך 7 ימים.

ניתנה היום, ט"ו חשוון תשע"ז, 16
נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

עינת רביד 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה